

-Yönetim Kurulunun Şubat 1965
toplantısı için-

1. "Öğrenciler için Türkçe Sözlük"ü inceleyen komisyonun verdiği rapor olumsuzdur. Bu durum karşısında Yönetim Kurulu'nun karar vermesini bekliyoruz. (Bu konu gündemin ayrı bir maddesinde görüşülecektir).

× 2. Almanca-Türkçe Sözlük'ün Kuruma teslim süresi 31 aralık 1964'te bitmiştir. Sözlüğün henüz bitirilmemiş olduğunu bildiren hazırlayıcılar sürenin uzatılmasını istemektedirler. "O" harfine kadar biten sözlük için sürenin uzatılmasının uygun olacağı düşüncesindeyiz. Bu konuda Yürütme Kurulu'na yetki verilmesini rica ederiz.

× 3. Yeni Türkçe Sözlük çalışmaları plân gereğince yürütülmektedir. "K" harfi kelime kadrosunun işlenmesi bitirilmiş, önceki harflerin eksikleri tamalanmış olup böylece (A-Ç) bölümü dosyaya alınmıştır.

× 4. Farsça Sözlük hazırlayıcılarına yazdığımız mektuplara karşılık gelmediğinden çalışmaların durumu üzerine bilgi edinemedik. Ocak 1965'te Sözlüğün Kuruma teslimi gerekmekte idi. Bu durum karşısında nasıl davranılacağına karar başlanmasını bekliyoruz.

× 5. Arapça-Türkçe Öğrenci Sözlüğü'nün (265) sayfa tutan ve "H" harfine kadar olan bölümü Kuruma teslim edilmiştir. Bu bölüm üzerinde yaptığımız incelemede Sözlüğün bilimsel yöntemle hazırlandığı, yani Arap ya da Lâtin yazı sistemlerinin alfabe sırasına göre değil, Arapçadaki üçlü (sülâsî), dördü (rubâî) köklerin alfabe sırasına göre yazılmış, her kökün türevleri kökün altına belli bir sisteme göre (fiil, mastar, isim, sıfat veb.) guruplanmıştır.

Kök kelimeler ötekilerden (+) işaretiyle ayrılmıştır. Öğrenciye bir kolaylık olmak üzere salt üçlü, salt ve artırılmış dördü fiillerin ve bunların mastar, etken ortaç, edilgen ortaç, türevlerinin tam tablosu eserin başına eklenmiştir.

Ancak, Arapça bilmeyen ve bu dili öğrenmek isteyenler için bu sistem belki pek kullanışlı ve pratik olmayacaktır. Bunlara yardım etmek üzere Sözlükteki bütün kelimeler harman edilerek Türk

alfabesine göre bunların bir dizini eklenmesi iyi olacaktır.

Kısaca söylemek gerekirse, Arancayı hiç bilmeyenlere bir yardım sağlamayı düşünecek olan böyle bir sözlükte önce Türk alfabesine göre yazılmış ve sıralanmış kelimelerin gelmesi, yanına Arancı harfleriyle yazılması, kökün gösterilmesi, gramer kategorisi (yani söz bölüğü, cins, sayı v.b.) işaret edilmesi, daha sonra türlü anlamları ayrı ayrı sıralanarak hazırlanmasının daha yararlı olacağı kanısına varılmıştır.

Bu konuda Yönetim Kurulunun bizâ aydınlatması, eserin ona göre hazırlanması yerinde olacaktır.

× 6. Sayın Fahir İz'in hazırlamakta olduğu İngilizce-Türkçe Sözlük çalışmaları "K" harfinin sonuna gelmiştir.

7. Yirmi yıl kadar önce (1945) birinci cildi basılmış olan Takut Sözlüğü'nün tamamlanmasının yararlı olacağını düşünüyoruz. Gelecek toplantıda daha geniş ve olumlu bilgi vereceğimizi umuyoruz.

× 8. Resmi Yazışmalar Sözlüğü'nün birinci baskısı tükenmiştir. İstekler karşısında ikinci baskısının yapılması gerekli görülmektedir. Bu sözlüğü yeni baştan ele alarak eksiklerinin giderilmesinden sonra basılma izni için Yönetim Kuruluna getireceğiz.

× 9. Türkçe Sözlük'ün dördüncü baskısı için bütün çalışmalar bitirilmiş, basıma hazır duruma getirilmiştir. Yeni İmlâ Kurallarına uyularak önümüzdeki ay basılmasına başlanacaktır.

Saygılarımla

Sözlük Kolu Başkanı

Cahit Öztelli

Üye adayları

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-199/1

Sabri Gürsoy
Ekrem Bayındır
~~Emin Faik Üstün~~
~~Ülkü Tencer~~
Şahinkaya Dil
Osman Darıcı
Ayhan Can
A. Fikret Uğuz
~~Osman Ülkümen~~
Mithat Esmer
Mevlüt Büyükkara
Oktay Tuncer
Doç. Dr. Metin Özek
Selâhattin Kışığı

Sözlük Kolu
Çalışma Raporu

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-198/2

- Yönetim Kurulunun şubat 1968
toplantısı için-

Yönetim Kurulumuzun son toplantısından bugüne değin kolumuzla ilgili işler şu durumdadır:

I. Türkçe Sözlük:

1. Türkçe Sözlük 5. baskı için basımevine verilmiştir.
2. Türkçe Sözlük'ün ileriki baskıları için şu yolda çalışılmıştır:

- a) Sözlük Yarkurulu, Sözlük'teki sözcük sayısını artırmak, Sözlük'e girmiş veya yeniden alınacak sözcüklerle ilgili uygun örnekler bulmak ve Sözlük'ü bugünkünden daha elverişli hale getirmek amacıyla yapıtları taratmayı kararlaştırmış, bu amaçla da tarama ilkelerini ve ilk adımda taranacak yapıtların listesini hazırlamıştır.
- b) Taranacak yapıtlardan bazıları tarayıcılara verilmiştir.
- c) Yarkurul, ileriki baskılar için resimlendirilecek maddeleri saptama işine de girişmiş bulunmaktadır.
- ç) Yarkurul, bundan sonraki çalışmalarında Sözlük'teki tanımları yeniden gözden geçirmeyi ve gerekli düzeltmeleri yapmayı kararlaştırmıştır.
- d) Türkçe Sözlükle İmlâ Kılavuzu arasında birlik sağlamak, bazı dilbilgisi yanlışlarını düzeltmek amacıyla Dilbilgisi Kolu Başkanı Sayın Prof. Vecihe Hatiboğlu ile görüşülmüş ve bu gibi aykırılıkların giderilmesi üzerinde görüş birliğine varılmıştır.

II. Basımevinde bulunan ve tamamı dizilen Haber Dili Sözlüğü'nün üç provası düzeltilmiştir.

III. Sayın Orhan Şaik Gökyay başkanlığındaki yarkurulda bulunan Resmî Yazışmalar Sözlüğü üzerindeki çalışmalar bitirilemediğinden, sayın başkanın yazısı üzerine, sürenin mayıs 1968'e değin uzatılması uygun görülmüştür.

1 - Doğulu Teşviki

1 - Fahir Nejat Vencan

Mizan ü'l Edep

Talim-i Edebiyat

Yazın Bilgileri

Nazım Şekilleri

Ricaizade Ekrem

Fahir Nejat Vencan

Edip Aysel

2 - Enver Naci Göksen

Edebiyat Ali Canip

Edebi Bilgiler İsmail Habip Sevik

Mecaz Sanatları Ali Nihat Tarlan

3 - Orhan Şaik Gökyay

Belâgat-i Osmaniye

Istılahat-ı Edebiya

Mecami ü'l Edep

Nazariyat-ı Edebiye Dersleri

4 - Haydar Ediskun

Nazariyat-ı Edebiye

Nazıne-i Belâgat

Sefine-i Belâgat

Mebani yuh İnşa

5 - Baha Dürder

Edebiyat Fehmi

Yeni Edebiyat Muhittin

Osmanlı Edebiyatı Menemenliler Fahir

Sanat-ı Tahrir ve Edebiyat

Görülemeyenler, fakat vazgeçilenler

Mizan ü'l Edep

Menazır ü'l İnşa

Detâif ü'l İnşa

Malûmat-ı Edebiya

B - Batı Terimleri için:

Baha Dürder

- Edebiyat Lügati Tahir Olgun
Edebiyat ve Tenkit Sözlüğü Mustafa Nihat Özön
Edebiyat ve Söz Sanatı Terimleri KURUM
Edebiyat Sözlüğü Seyit Kemal
Edebiyat Terimleri Sözlüğü Mehmet Karaca
" " " Varlık

C - Tanımlar yapılırken elde tutulacak kitaplar

- Nazım ve Eşkâl-i Nazım
Edebiyat Bilgileri Yüzbaşıoğlu
Edebiyatımız "
Örnekli Edebiyat ve Kompozisyon Kemal Kariboğlu
Nazım Hikmet İlaydın